

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

1. ปลาหมุสกุล *Botia* Gray, 1831 ที่พบในประเทศไทยทั้งสิ้น 13 ชนิด คือ *Botia beauforti*, *B. berdmorei*, *B. caudipunctata*, *B. eos*, *B. helodes*, *B. lecontei*, *B. longidorsalis*, *B. modesta*, *B. morleti*, *B. nigrolineata*, *B. rostrata*, *B. sidthimunki* และ *B. splendida*
2. ชนิดที่ไม่เคยมีรายงานการค้นพบในประเทศไทยมาก่อน คือ *Botia nigrolineata* และ *B. splendida*
3. หากเอกสารใดมีการให้ชื่อวิทยาศาสตร์ปลาหมุชนิดที่พบการกระจายในแม่น้ำว่า ลุ่มน้ำเจ้าพระยาว่า *Botia sidthimunki* นั้นจะหมายถึงชนิด *B. nigrolineata*
4. ปลาหมุที่มีขนาดใหญ่ที่สุดมี 3 ชนิดคือ *Botia beauforti*, *B. helodes* และ *B. modesta* มีความยาว 250.0 mmSL ส่วนปลาหมุที่มีขนาดเล็กที่สุดคือ *B. longidorsalis* ตัวโตสุดที่พบมีความยาว 49.0 mmSL
5. การกระจายของปลาหมุพบได้ในแหล่งน้ำจืดบริเวณที่มีกระแสน้ำไหลอยู่ตลอดเวลา ไม่พบปลาหมุในน้ำกร่อยหรือน้ำเค็ม
6. ปลาหมุชนิด *Botia beauforti* พบการกระจายที่กว้างขวางมากที่สุด รองลงมาคือ *B. helodes*, *B. lecontei*, *B. modesta* และ *B. morleti* ปลาหมุชนิด *B. eos* พบเฉพาะในลุ่มน้ำโขงและลุ่มน้ำเจ้าพระยา ส่วนชนิด *B. caudipunctata*, *B. longidorsalis* และ *B. splendida* พบเฉพาะในลุ่มน้ำโขงเท่านั้น ชนิด *B. nigrolineata* พบเฉพาะในแม่น้ำว่า (ลุ่มน้ำเจ้าพระยา) ชนิด *B. sidthimunki* พบเฉพาะแม่น้ำแม่กลอง (ลุ่มน้ำภาคตะวันตก) สำหรับชนิด *B. berdmorei* และ *B. rostrata* พบเฉพาะในลุ่มน้ำสาละวินเท่านั้น
7. เริ่มพบปลาหมุในฤดูฝน พบชุกชุมในฤดูหนาวและไม่พบในฤดูร้อน

ข้อเสนอแนะ

หากมีการศึกษาในครั้งต่อไป สิ่งที่น่าจะมีการศึกษาเพื่อเป็นองค์ความรู้ใหม่ คือ

1. มีการศึกษาเพิ่มเติมถึงอนุกรมวิธานของลูกปลาวัยอ่อนของปลาหมูชนิดต่างๆ ที่พบในประเทศไทย
2. ศึกษาถึงเรื่องการอพยพย้ายถิ่นฐาน (migration) ของปลาหมู
3. ศึกษาการกระจายของปลาหมูบริเวณเกาะต่าง ๆ ของประเทศ
4. ศึกษาถึงความหนาแน่นของประชากร วงจรชีวิตของปลาหมู และพฤติกรรมในการเลือกกินอาหารในแต่ละฤดูกาล โดยเฉพาะชนิดที่พบได้ยากเพื่อการอนุรักษ์ต่อไป
5. มีการตรวจสอบสถานที่ที่พบปลาหมูสำหรับบริเวณที่ถูกเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมเช่นข้อมูล ที่พบชนิดปลาหมูก่อนการสร้างเขื่อนกับการสำรวจชนิดปลาหมูหลังจากการสร้างเขื่อน
6. ศึกษาว่าปลาหมูเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพน้ำ สิ่งแวดล้อมบริเวณนั้นได้มากน้อยเพียงใด
7. ศึกษาในเชิงชีวโมเลกุลเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนข้อมูลการศึกษาอนุกรมวิธานที่มีอยู่ในปัจจุบัน

คุรุณวิทย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย